

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 108b/2020

privind interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție
(mandatul deputaților)

CHIȘINĂU

17 decembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 4 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 17 decembrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție, depusă de dl Serghei Sîrbu, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.
2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională pe 4 iulie 2020, în baza articolului 135 alin. (1) litera b) din Constituție.
3. Autorul sesizării îi solicită Curții Constituționale interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție prin oferirea unui răspuns la următoarele întrebări:

„1. În sensul articolelor 68 și 71 din Constituție, se poate ca unui deputat să-i fie impus să-și depună mandatul de deputat în cazul părăsirii fracțiunii parlamentare din care face parte și/sau apariției divergențelor de opinii și viziuni?

2. În sensul articolului 71 din Constituție, sunt considerate persecuții ale deputatului intimidările, presiunile, protestele cu scopul de a-l determina să renunțe la mandatul de deputat pe motivul că are opinii divergente și/sau a părăsit fracțiunea parlamentară?

3. Care este valoarea juridică a actului Parlamentului prin care s-a luat act de cererea de renunțare la mandatul de deputat și poate acesta fi considerat nul în cazul în care există dubii rezonabile că cererea de renunțare la mandat este depusă în urma exercitării presiunilor față de deputat și nu există posibilitatea obiectivă de a verifica dacă voința deputatului în momentul semnării cererii a fost cu adevărat liberă și neinfluențată de nimeni?

4. *În sensul respectării articolelor 69 și 71 din Constituție, este obligat Parlamentul Republicii Moldova să suspende procesul de declarare a vacanței mandatului de deputat și să întreprindă măsuri suplimentare de verificare, inclusiv prin audierea personală a deputatului, în cazul în care există dubii rezonabile că cererea de renunțare la mandat este depusă în urma exercitării presiunilor față de deputat?*

5. *În sensul articolelor 68, 69 și 71 din Constituție, în ce măsură Parlamentul Republicii Moldova poate restricționa, prin măsuri legislative sau prin alte măsuri, drepturile deputatului în Parlament, să impună un tratament diferențiat sau alte restricții în caz de părăsire a fracțiunii din care face parte, în caz de divergențe de opinii și votare diferită cu partidul sau fracțiunea parlamentară din care face sau a făcut parte?”*

Legislația pertinentă

4. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 68 Mandatul reprezentativ

- (1) În exercitarea mandatului, deputații sunt în serviciul poporului.
- (2) Orice mandat imperativ este nul.

Articolul 69 Mandatul deputaților

- (1) Deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării.
- (2) Calitatea de deputat încetează la data întrunirii legale a Parlamentului nou ales, în caz de demisie, de ridicare a mandatului, de incompatibilitate sau de deces.

Articolul 71 Independența opiniilor

„Deputatul nu poate fi persecutat sau tras la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

5. Solicitând o interpretare din partea Curții, autorul sesizării menționează că, pe 30 iunie 2020, dl Ștefan Gațcan, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, a depus o declarație la Secretariatul Parlamentului, în care a menționat că părăsește fracțiunea parlamentară a Partidului Socialiștilor și se alătură grupului parlamentar „PRO MOLDOVA”. Autorul sesizării mai menționează că după depunerea declarației respective dl Ștefan Gațcan a fost supus intimidărilor și presiunilor din partea persoanelor asociate Partidului Socialiștilor, cu scopul de a-l determina să demisioneze. Mai mult, pentru o perioadă de timp, dl Ștefan Gațcan a dispărut.

6. În acest context, autorul sesizării consideră că articolele 68, 69 și 71 din Constituție, referitoare la mandatul de deputat și independența acestuia, trebuie interpretate în sensul în care nu ar permite ca Parlamentul să-i ridice mandatul de deputat dacă există bănuieli rezonabile că cererea de renunțare la mandatul de deputat a fost depusă sub presiune.

B. Aprecierea Curții

7. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

8. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale îi conferă deputatului din Parlamentul Republicii Moldova prerogativa sesizării Curții Constituționale.

9. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, interpretarea Constituției ține de competența Curții Constituționale.

10. Curtea observă că obiectul sesizării îl constituie interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție.

11. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că scopul oricărei interpretări a normelor constituționale este să asigure unitatea și perceperea corectă a conținutului și sensului lor autentic. Interpretarea oficială este obligatorie în cazurile în care incertitudinea nu poate fi soluționată printr-o altă procedură jurisdicțională. Necesitatea interpretării trebuie să fie confirmată prin esența problemei de drept rezultată din caracterul neuniform al dispozițiilor constituționale. Având în vedere importanța interpretării dispozițiilor constituționale, Curtea Constituțională tratează sesizările din această categorie cu o exigență deosebită (DCC nr. 69 din 27 iunie 2017, §§ 22-23; DCC nr. 125 din 15 decembrie 2017, §§ 19-20; DCC nr. 96 din 6 august 2020, § 8; DCC nr. 98 din 6 august 2020, §§ 12-13).

12. Astfel, Curtea constată că deși autorul sesizării a solicitat interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție, el nu a demonstrat, printr-o argumentare separată raportată la fiecare normă invocată, în ce măsură acestea sunt neclare și reclamă o interpretare din partea Curții. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că necesitatea interpretării

trebuie să fie confirmată prin caracterul incert și neuniform al dispozițiilor constituționale (a se vedea DCC nr. 69 din 27 iunie 2017, § 22; DCC nr. 125 din 15 decembrie 2017, § 19; DCC nr. 96 din 6 august 2020, § 8; DCC nr. 98 din 6 august 2020, § 12). Prezentarea unor situații ipotetice, fără argumentarea pretensei neclarități a Constituției, nu este suficientă pentru inițierea procesului de interpretare a Constituției de către Curte.

13. Așadar, având în vedere faptul că autorul sesizării a solicitat interpretarea Constituției prin prisma unor situații de fapt și nu a îndeplinit cerința motivării caracterului incert și neuniform al dispozițiilor constituționale, Curtea reține că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind interpretarea articolelor 68, 69 și 71 din Constituție, depusă de dl Serghei Sîrbu, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 17 decembrie 2020

DCC nr. 144

Dosarul nr. 108b/2020